

HATÁROZAT:

(a megyei nyugdíjas parlamenteken és az Országos Nyugdíjas Parlamenteken elhangzottak alapján)

1. A majdani nyugdíjrendszer fenntarthatóságával kapcsolatosan:

- a) A Kormány tegyen hathatós intézkedések arra, hogy Magyarországon a termelékenység, versenyképesség és a produktivitás jelentősen nőjön.
- b) A Kormány tegyen lépéseket az állami működés hatékonyságának javítása érdekében.
- c) Kerüljenek felülvizsgálatra a közteherfizetés alóli mentességek, kivételek, csökkentések és a közterhek átirányításának a rendszere.
- d) A közfinanszírozott állami nyugdíjkiadás minden évben érje el az adott év **GDP 12-13 %-át** (EU 27: 13,6 % - - Ausztria: 15,4 %) - - - (Korábban: KSH – GDP 2009-ben: 11,3 %, 2022-ben: 8 % - - ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjra 7 %)
- e) A közfinanszírozott állami nyugdíjra, ellátásokra, járadék és egyéb járandóságokra az egy ellátottra jutó átlagos összeg érje el az adott év **nettó átlagkereset 65-70 %-át.** (korábban: KSH – 2008-ban: 69,1 %, 2022-ben: 54,5 %)
- f) A közfinanszírozott állami nyugdíjrendszer számára megállapított összegből csak az öregségi-, és a hátramaradottak részére történjen állami gondoskodási összeg („nyugdíj”) folyósítása.
- g) Megfelelő gazdasági ösztönzőkkel elő kell segíteni, hogy a nyugdíjcélú öngondoskodási termékek érdemben szerepet tudjanak vállalni az új nyugdíjrendszer életbe léptetése után. (Támogatjuk a Pénztárszövetség és a MABISZ által kidolgozott javaslatokat.)

2. A majdani nyugdíjrendszer méltányosságával kapcsolatosan:

- a) A közfinanszírozott legalacsonyabb, sajátjogú, öregségi, teljes nyugdíj legkisebb összege a tárgyévi öregségi nyugdíj átlagösszegének a **60 százaléknál** alacsonyabb értékű nem lehet. („laekeni” indikáció – 2023.januári adatokkal számolva: 208.168 Ft/hó - 60 %-a = 125 Ft/hó) - alapnyugdíj
- b) Megállapításra kerülő közfinanszírozott öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset amennyiben 500.000 forintnál több, akkor az **átlagkeresett 30 %-át** kell figyelembe venni. (2013-ban megállapított érték, reálértékre emelve (372.001 forintnak a 33,3 %) valamint az irritálóan magas nyugdíjak induló összegének a megállapításait el lehet kerülni.)
- c) A tárgyév március 1-jétől, a következő év február végéig terjedő időszakra megállapított közfinanszírozott öregségi nyugdíjat, havonta a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági átlagos **bruttó kereset-növekedés** százalékaiban kell emelni. (2019: 11,3 % - 2020: 9,8 % - 2021: 8,9 % - 2022: 17,4 %)
- d) A közfinanszírozott öregségi nyugdíjra jogosító életkort a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett „Születéskor **egészségesen várható** élettartam” tárgyévre vonatkozó életkorban kell meghatározni. (2020: férfi: 61,7 – nő: 63,6 év - - - 2021: 61,7 év – 63,5 év - - - 2022: 61,5 év – 64,1 év).
- e) A nyugdíj megállapításkor figyelembe vett szolgálat idő meghatározásakor a heti 40 órát meghaladó többletmunkavégzés igazolt időtartamát, **kiegészítő szolgálati időként** kell figyelembe venni.
- f) A méltányos nyugellátás-megállapítására, nyugellátás-emelésére és az egyszeri segély folyósítására biztosított **keretösszeget** szükséges jelentősen növelni, az igénylések határértékét célszerű emelni.
- g) A Nők 40 éves jogosultsági idő melletti kedvező nyugdíjba-vonulási lehetőséget – a jelenlegi feltételek változatlansága mellett - továbbra is fenn kívánjuk tartani.
- h) Amennyiben a fenti javaslatok együttes hatása nem egyhíti az alacsony nyugellátásban részesült idősök ellátásának, továbbá a területek-, nemek-, a nyugdíjba vonulás eltérő időpontjából adódó hátrányos helyzeteket, akkor külön és pluszforrásból célzott intézkedések szükségesek a kívánt hatás eléréséhez.
- i) Amennyiben a fenti javaslatok realizálása után továbbra is fennmarad a rugalmas nyugdíjba vonulás igénye, akkor a bonos - malus elv érvényesítésével lehetővé kell azt tenni.

Egyebek

- a) Az elfogadásra kerülő új nyugdíjtörvény intézkedései csak fokozatosan (kellő felkészülési időt biztosítva) lépjenek életbe, úgy, hogy a jelenlegi nyugdíjasokat hátrányosan az ne érintse.
- b) A majdani nyugdíjasok – öt évvel a reá irányadó nyugdíjkorhatár előtt - évente kapjanak írásos értesítőt - az akkor hatályos szabályok szerint – arról, hogy milyen összegű nyugdíjfolyósításra számíthat a nyugdíjba vonulása esetén
- c) A nyugdíjasokat érintő jelenlegi kedvezmények további fenntartását javasoljuk. (pl.: oktatási-, utazási-, munkavállalási-, kulturális-, sport- és szállás kedvezmények stb.)

Költségvetést nem érintő javaslatok

- a) **Idősek jogainak biztosa:** Az idős emberek jogainak egységes szemléletű, átfogó, teljeskörű és hatékonyabb védelme érdekében létre kellene hozni az Idősek Jogainak Biztosa intézményét.
- b) **Nyugdíjas Kamara létrehozása:** Az idősek helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése, az érdekeik intézményes kezelésére, a döntéshozók és az érintettek párbeszédének intézményesítésére, az érintettek érdekében hozott döntések végrehajtása eredményességének biztosítására - köztisztviselői státusszal - nyugdíjas kamarát szükséges létrehozni. (előre tervezett, transzparens, nyilvánosság bevonása stb.) . Jelenleg más területekhez kötődően, 34 köztisztviselői intézmény működik.
- c) **"idősek sérelmére"** A BTK kiegészítése mindazon bűncselekményi alakzatok esetében, ahol a cselekedet elkövetése esetén súlyosbító körülmény az, ha "fiatalkorú sérelmére" követik el. A jövőben ezek egészüljenek ki azzal, hogy továbbá, ha a cselekedetet az "idősek sérelmére" követik el (szerintünk nem elég a több helyen szereplő "védekezésre képtelen személy sérelmére") Az tény, hogy vannak olyan alakzatok, ahol mindkét csoport fokozott védelmet élvez, de nem minden esetben szerepel az „idősek sérelmére” megfogalmazott kitétel. (Pl. öngyilkosságra való rábírás, kóros szenvedélyre való rábírás)
- d) **Fényképes kétnyelvű hatósági nyugdíjas igazolvány.** Sok helyen a szolgáltatást csak a "nyugdíjas" státusz igazolása után lehet igénybe venni. (Sok hazai vagy külföldi hatósági vagy piaci szereplő feltételként szabja a kulturális, utazási, egészségügyi, sport stb. szolgáltatás kedvezményes igénylése előtt a nyugdíjas státusz igazolását.) - Nem kellene törekedni egy nagyon komplex minden lényegesnek tartott adat felvitelét a majdani plastikkártyára, elegendő lenne a név és a nyugdíjas törzsszám rögzítésére.
- e) **Idősek szakoktatása.** Minden nyugdíj előtt álló személy, 60 évének betöltése után jogosult legyen egy a "szakma-jegyzékben" szereplő új szakmai képzés térítésmentes megszerzésére. A szakképzés idejére a munkáltató tanulmányi szabadságot legyen köteles biztosítani. Jelenleg minden állampolgár jogosult két szakma térítésmentes megszerzésére, nem felnőttképzés (az piaci termék) hanem felnőtt - oktatás (az ingyenes). Az egyén a tényleges nyugdíjba vonulása után, az új élethelyzetben olyan hasznos tevékenységet végezhet az új szakmai képzésével, melyet maga választott és a társadalom számára hasznos. (szolgáltatások, önkéntes munkák, családi munkamegosztásba való bekapcsolódás, körforgásos gazdaságban részvétel stb.)
- e) **13. havi juttatás.** A 13. havi nyugdíj névén futó juttatás nevének megváltoztatása és "társadalmi örökség" vagy "nemzeti juttatás" stb. címen - az összköltség megváltoztatása nélkül (jelenleg ez 430 Mrd forint) - az érintettek részére egyenlő mértékben kell folyósítani. (jelenleg az átlagnyugdíj 210.000,- Ft)
- f) **SZJA 1 %-a felajánlása.** Az időskori megélhetés biztosítása és a társadalmi szolidaritás érvényesülésének elősegítése érdekében „a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról” szóló törvényben felsorolt kedvezményezett köre egészüljön ki „a rendelkezésre jogosult nyugdíjas szülei” lehetőségével.
- g) **TAO kedvezmény az idősek érdekében tevékenykedő civil szervezeteknek.** Az idős emberek közösségi jogai érvényesülésének támogatása érdekében, „a társasági adóról és osztalékról” szóló törvény „kedvezményezett célnak minősülő” pontja a „nyugdíjasok érdekében tevékenykedő egyesületek működési támogatása” céljával egészüljön ki.
- h) **Nyugdíj előleg.** Az állami nyugdíjrendszer ellátásában részesült személy, a tárgyévet követő évben esedékes tizenharmadik havi nyugdíjának terhére, annak mértékéig, előleget vehessen fel. Számítalan olyan előre nem tervezhető, halaszthatatlan kiadás jelentkezik az idős személy életében, amelyhez azonnal szükséges fizetni (operáció, természeti katasztrófa, nélkülözhetetlen háztartási gép tönkremenetele, élettárs halála stb.) A hivatalos előleg lehetőségével nem hozzuk az idős embert súlyosan méltatlan helyzetbe és nem "taszítjuk az uzsorások karjaiba".